

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LVII. Simoniae multiplex divisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

addit, quod Prælatus non intendens obligare ad recompensationem faciendam, non est simoniacus, non loquitur de obligatione iustitiæ, sed vel iustitiæ, vel gratitudinis, vel cuiuscumque moralis coactionis, vel quasi coactionis, ita ut dans non det omnino spontaneè, nec purè gratis. Nec tamen S. Doctor à culpa excusat intentionem accipiendi recompensationem spontaneam & gratuitam: cum eam pravam & carnalem vocet; sed solum excusat à culpa simoniæ.

468 Dices 2°. qui dat pauperibus eleëmofynam, ut orationis ipsorum suffragia impetret, juxta S. Doctorem q. 100. a. 3. ad 3. non est simoniacus, si non intendat suffragia illa emere, sed animos pauperum dumtaxat ad ea per gratuitum beneficium provocare: quamvis eleëmofynam aliàs daturus non esset. Similiter ergo qui aliquid temporale dat Collatori beneficii, ut spirituale beneficium ab ipso impetret, si non intendat illud emere, sed per gratuitum donum Collatoris animum dumtaxat provocare, non est simoniacus.

Respondeo negando consequentiam: quia dantes eleëmofynam pauperibus, ut orationum suffragia ab ipsis impetrent, in nullo derogant orationum istarum excellentiæ, nec ordini divinæ providentiæ: quia illas non exigunt nisi titulo eleëmofynæ spiritualis, grati & ex charitate præstandæ pro spiritualibus necessitatibus suis, secundum ordinem divinæ providentiæ, quæ vult divites spiritualibus precum eleëmofynis juvari à pauperibus quos corporalibus eleëmofynis juvant. Qui verò pecuniis Collatorum animos provocant ad beneficium Ecclesiasticum sibi conferendum, derogant excellentiæ beneficii spiritualis, illud contra divinæ providentiæ ordinem faciendo servire suis vel alienis cupiditatibus, tractandoque velut comparabile rebus temporalibus.

469 Dices 3°. temporale pro spirituali acceptum, vel datum, per modum gratitudinis, non continet simoniam, juxta caput 30. de simonia, ubi Innocentius III. dicit: *Illud gratanter recipi poterit, quod fuerit sine taxatione pretii gratis oblatum.* Ergo solum datum vel acceptum per modum pretii simoniam continet.

Respondeo negando consequentiam: tamen enim datum vel acceptum receptione omnino gratuitâ non sit simoniacum: secus datum vel acceptum datione & receptione onerosâ, sive non omnino gratuitâ, quam Innocentius III. intelligit per dationem vel receptionem cum pretii taxatione; pretii nomen latè accipiendo. Idem namque Pontifex ibidem cap. 34. disertè ait, quod *qui absque pacto vel conditione bona sua offert Ecclesie, rogans humiliter in Canonicum admitti, si eâ intentione ducatur, ut per temporalia bona que offert, spiritualia valeat adipisci, simonia est.*

CAPUT XVI.

Simonia malitia explicatur.

Simoniam ex genere suo esse malam S. Tho- 470
mas q. 100. a. 1. & in 4. dist. 25. q. 2. a. 2. q. 1. probat ex triplici capite. 1°. quia res spiritualis non potest aliquo terreno pretio compensari, ut de sapientia dicitur Prov. 3. *Pretiosior est cunctis opibus, & omnia que desiderantur, hinc non valent comparari.* Unde etiam Petrus in ipsa sui radice simoniacam pravitatem condemnans dixit: *Pecunia tua recum sit in perditionem; quoniam donum Dei existimasti pecuniâ possideri.*

2°. *id non potest esse debita venditionis materia, cuius venditor non est dominus. Prælatus autem Ecclesie non est dominus spiritualium rerum, sed dispensator, juxta illud 1. Cor. 4. Sic nos existimet homo, ut Ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei.*

3°. quia venditio, id est datio non gratuita, repugnat spiritualium origini, quæ est gratuita voluntas Dei. Unde & Dominus dicit Matth. 10. *Gratis accepistis, gratis date.* Et ideò aliquis spiritualia non gratis donans, sed pro re temporali, *irreverentiam exhibet Deo, & rebus divinis, propter quod peccat peccato irreligiositatis, injuriamque gratiæ facit, qui eam gratis non dat: quia gratia ex hoc nomen accepit, quod gratis datur.*

Ex secundo capite, de quo num 471. per- 473
tinet malitia simoniæ, consistentis in permutatione unius rei spiritualis absque legitima auctoritate facta cum alia re spirituali: tamen enim sic permutans, non appetit rem spirituales pretio temporali; eam tamen perinde tractat, ac si foret ejus dominus, de ea disponendo contra voluntatem Domini, scilicet Dei.

CAPUT LVII.

Simonia multiplex divisio.

Simoniam dividitur 1°. in mentalem, con- 474
ventionalem, & realem. *Mentalis* est quæ solo animi consensu perficitur, absque exteriori pacto, vel manifestatione intentionis simoniacæ. *Conventionalis* est quæ fit cum exteriori conventionem, seu pacto explicito, vel implicito, sed conventio illa nondum est executioni mandata, saltem ex utraque parte: vel quia pecunia v. g. nondum est data: vel quia beneficium nondum collatum. *Realis* est illa, in qua tria hæc actu concurrunt, pactio, seu conventio mutua, rei temporalis traditio (vel saltem partis illius) & receptio rei sacræ.

Ad conventionalem pertinet *simonia confis- 475
dentia*, in eo consistens, quod beneficium conferens, vel resignans, Collatarium, vel resignatarium obliget, ut illud sibi, vel alteri (v. g. suo nepoti) suo tempore postea resignet, vel fructus aut pensionem sibi vel alteri præstet. Inde enim confidentialis dicitur, quod conferens vel resignans isti fidat conventionem, & in vim illius beneficium ipsum, vel fructus

illius, pensionemve pro se vel alio expectet.
 476 Dividitur 2°. in simoniam juris divini & humani. Simoniam juris divini est illa quæ jure divino vel naturali prohibetur, ut venditio rei sacræ quatenus talis. Unde ille qui pluri vendit calicem consecratum, quæ talem, simoniacus est simoniâ juris divini & naturalis. Simoniam juris humani est, quæ solo jure humano, seu ecclesiastico prohibetur. Sunt quidem Authores (inquit Sylvius hic a. 1. q. 2.) qui divisionem allatam non approbant, existimantes nullam esse simoniam, quæ jure tantum humano prohibeatur. Verum discordia videtur esse de nomine. Non enim asseritur quod aliqua sit simonia, in qua propriè & perfectè reperitur ratio simoniæ, & tamen solum prohibeatur jure humano; sed dicitur esse aliquod vitium, habens similitudinem, & participans imperfectam rationem simoniæ. Quod idè dicitur simonia, non naturali, sed positivo jure prohibita. Talis est acceptio pecuniæ pro examine ad Ecclesias particulares, de qua Tridentinum sess. 24. de reform. c. 18. Caveant (inquit) ne quaquam prorsus, occasione hujus examinis, nec ante, nec post accipiant, alioquin simonia vitium, tam ipsi, quam alii damus incurrant; licet examen istud non sit res sacræ, nec proinde acceptio pecuniæ pro illo, jure divino sit prohibita; sicut nec venditio officiorum Oeconomi, Advocati, Sacristæ alicujus Ecclesiæ, quæ tamen simoniaca dicitur can. *Salvator* 1. q. 3. licet officia illa secundum se temporalia sint. Et ratio est, quia sola Ecclesiæ ordinatio efficere potest, ut res ex natura sua temporalis, adedque vendibilis, in reverentiam rei sacræ, cui aliquo modo deservit, licet vendi nequeat, ejusque venditio redundet in violationem sanctitatis rei sacræ, prout efficit in casibus memoratis.

477 Dividitur 3°. in simoniam muneris à manu, ab obsequio, & à lingua. Hæc divisio habetur citato canone *Salvator*, & can. *sunt nonnulli* 1. q. 1. traditurque à S. Petro Damiani supra num. 456. sicut & à S. Gregorio VII. c. 6. Registri epist. 34. recipiturque à S. Thoma in 4. dist. 25. q. 3. a. 3. & 2. 2. q. 100. a. 5. necnon ab omnibus passim Theologis. *Munus à manu*, est pecunia, vel res quæcumque pretio æstimabilis. *Munus ab obsequio*, est obsequium ab aliquo exhibitum eâ intentione, vel pacto, ut beneficium Ecclesiasticum ipsi conferatur, ut si Nobilis aliquis Capellano suo, vel filiorum suorum Præceptori beneficium stipendii loco conferat, vel promittat. *Munus à lingua*, est favor, adulatio, preces in gratiam alicujus factæ, præsertim si indignus sit, uti supra vidimus ex S. Thoma.

CAPUT LVIII.

Casus, quibus Simoniam incurritur.

478 PRimò incurritur, quoties aliquid temporale exigitur pro ipsis rebus vel functionibus sacræ, v. g. pro administratione Sacramenti, celebratione Missæ, consecratione Eccle-

siæ, concione, catechesi, &c. sicut & pro labore functionibus illis intrinseco. Ita S. Thomas in 4. dist. 25. q. 5. tamen si spiritualia ministrans jure divino humanoque aliquid exigere possit titulo sustentationis: *Dignus est enim operarius cibo suo*. Matth. 10. Et *Domini ordinavit eis qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere*. 1. Cor. 9. Et hoc titulo aliquid exigere potest, à petentibus Missam pro se celebrari. Aliquid etiam exigere potest pro labore extrinseco, per accidens conjuncto rei spirituali, v. g. pro itinere plurium leucarum ad baptizandum infantem. Sed pro ipso baptismo, vel pro redimenda injusta vexatione Sacerdotis nolentis conferre baptismum, in extrema illius necessitate, nisi pecuniâ interveniente, non licet eam dare, quidquid plures dixerint, aientes, tunc pecuniam non dari pro baptismo ipso, sed pro removenda alterius injustitia. Contrà est enim quod pecuniam dare pro removenda illa injustitia, sit eam dare pro ipsa collatione baptismi; siquidem injustitia alterius consistit in ipsa injusta negatione, quæ non removetur nisi per ipsam collationem isti negationi oppositam. Et idè S. Thomas q. 100 a. 2. ad 1. *In casu* (inquit) *necessitatis quilibet potest baptizare. Et quia nullo modo est peccandum, pro eodem est habendum, si Sacerdos absque pretio baptizare non velit, ac si non esset qui baptizaret. Unde ille qui gerit curam pueri, licet potest eum baptizare, vel à quocumque alio facere baptizari.* Posset tamen licet aquam à Sacerdote emere, quæ est purum elementum corporale. Si autem esset adultus, qui baptismum desideraret, & immineret mortis periculum, nec Sacerdos vellet sine pretio baptizare, deberet, si posset, per alium baptizari. Quod si non posset ad alium habere recursum, nullo modo deberet pretium pro baptismo dare, sed potius absque baptismo decedere: suppleretur enim ei ex baptismo flaminis, quod ei ex Sacramento deesset.

Secundò, simoniacum est aliquid dare vel recipere pro dispensatione in votis, juramentis, vel pro quovis usu potestatis spiritualis. Episcopisque & inferioribus Prælati Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 18. de reform. prohibet aliquid pro dispensationibus exigere, non tantum per modum pretii, sed & quovis alio titulo. Et sess. 21. cap. 1. prohibet ne Episcopi, eorumve Ministri pro litteris dimissoriis, vel testimonialibus, pro sigillo, aut alia quacumque de causa, ad Ordinem pertinente, quidquam accipiant, etiam sponte oblatum, exceptis Notariis, iis in locis, ubi est consuetudo aliquid accipiendi; eò quod nullum ipsis salarium aliunde sit constitutum.

Tertiò, simonia est aliquid accipere, dare, 480 vel exigere pro admissione ad Religionem, vel Professionem. Constat ex can. 19. Concilii Nicæni II. can. 9. Concilii Lateran. sub Alex. III. cap. *non satis*, cap. *veniens*, cap. *de Regularibus*, & cap. *quoniam simoniaca* de simonia.